

สรุปมติที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ด้านบริหาร ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านบริหาร ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุม ๗๐๔ ชั้น ๗ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมี นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รักษาการแทน ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. สรุปผลการติดตามสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม - ๑๓ กันยายน ๒๕๖๓)

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาสรุปผลการติดตามสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง (วันที่ ๓๑ สิงหาคม - ๑๓ กันยายน ๒๕๖๓) โดยในช่วงวันที่ ๓๑ สิงหาคม - ๑๓ กันยายน ๒๕๖๓ ยังคงมีการชุมนุมโดยกลุ่มต่อต้านรัฐบาลและกลุ่มที่เรียกร้องการปฏิรูปทางการเมืองเป็นระยะ ๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โดยมีประเด็นสำคัญ กล่าวคือผู้ชุมนุมยังคงสนับสนุนข้อเรียกร้อง ๓ ข้อของคณะเยาวชนปลดแอก นอกจากนี้ ยังมีการชุมนุมใหญ่ที่สำคัญคือ การชุมนุมของกลุ่มนักเรียนที่หน้ากระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๓ เพื่อนำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา ในกรณีนี้ คณะทำงานเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ กรณีการชุมนุมทางการเมือง ได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อการแสดงท่าทีต่อสถานการณ์การชุมนุมดังกล่าว โดยที่ประชุมเห็นควรให้มีแถลงการณ์โดยขอให้ปฏิบัติตามแนวทางในเอกสารว่าด้วย ๑๐ หลักการ สำหรับการบริหารจัดการการชุมนุมอย่างเหมาะสม และเช็คลิสต์ (Checklist) สำหรับปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนสำหรับติดตามการปฏิบัติตามคำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการการชุมนุม/ชุมชน รายงานโดย UN Special Rapporteur (10 Principles for the proper management of assemblies) และเรียกร้องให้ทุกฝ่ายมีการเจรจาเพื่อแสวงหาแนวทางสันติวิธี และมีมติมอบให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยคณะทำงานเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ กรณีการชุมนุมทางการเมือง จัดทำแถลงการณ์และเตรียมจัดทำข้อเสนอแนะตามความเห็นของที่ประชุม และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. การเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐

เนื่องด้วยประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ เนื่องจากมีอายุครบเจ็ดสิบปี ในวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐ (๓) ประกอบมาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๖๐ เป็นเหตุให้ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้พิจารณาเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งประชุมได้เลือกและมีมติเห็นชอบให้นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐ และมีมติมอบให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยสำนักกฎหมายดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. ความเห็นเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาความเห็นเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดำเนินการไกล่เกลี่ย ประนีประนอมข้อพิพาทในด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งคณะกรรมการฯ มีความเห็นเป็น ๓ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถดำเนินการกิจกรรมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ คือ ดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเชิงโครงสร้างหรือเชิงระบบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้นอีก รวมทั้งควรมีหน้าที่ในการศึกษาและหาวิธีการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนมากกว่าการเข้าไปจัดการหรือแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเสียเอง ทั้งนี้ สำหรับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแม้จะไม่ระบุไว้ในกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็สามารถดำเนินการได้ในขั้นตอนการเชิญบุคคลที่เป็นคู่กรณีมาสอบถาม และตรวจสอบข้อเท็จจริง หากเห็นว่าปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นจริง อาจจะทำการไกล่เกลี่ยและกำหนดแนวทางการเยียวยาผู้ที่เสียหายในคราวเดียวกันได้

แนวทางที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีหน้าที่และอำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างชัดเจนตามหลักการปารีสที่กำหนดให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจครอบคลุมไปถึงการแสวงหาข้อตกลงที่น่าเชื่อถือและปรองดอง โดยใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อยุติความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยควรบัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการดำเนินการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ทั้งนี้ บันทึกข้อตกลงที่เกิดขึ้นควรมีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกับการจัดทำบันทึกข้อตกลงตามกฎหมายกลาง (พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒) เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์อย่างแท้จริง

แนวทางที่ ๓ การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีความเกี่ยวเนื่องกับข้อพิพาททางแพ่งอาจนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรออกประกาศและกำกับดูแลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการเป็นนายทะเบียนและจัดสถานที่ รวมทั้งตั้งงบประมาณสำหรับผู้ไกล่เกลี่ยให้สามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และจัดส่งบันทึกข้อตกลงเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อนำไปประกอบการจัดทำผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไป

โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบตามแนวทางการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการฯ ในแนวทางที่สอง โดยควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีหน้าที่และอำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอย่างชัดเจน และมอบให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยสำนักกฎหมายดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔. ผลการตัดสินใจผลงานนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนภายใต้โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงข้างสิทธิมนุษยชน (Youth Standing Up for Human Rights)

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาผลการตัดสินใจผลงานนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนภายใต้โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยืนเคียงข้างสิทธิมนุษยชน (Youth Standing Up for Human Rights) ตามที่คณะกรรมการตัดสินใจผลงานภายใต้เยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและ

ยื่นเคียงข้างสิทธิมนุษยชน (Youth Standing Up for Human Rights) ในคราวประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาเพื่อตัดสินผลงานดังกล่าว พร้อมทั้งจัดทำร่างประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง ผลการตัดสินผลงานนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนภายใต้โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยื่นเคียงข้างสิทธิมนุษยชน (Youth Standing Up for Human Rights) โดยที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบผลการตัดสินผลงานนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนภายใต้โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยื่นเคียงข้างสิทธิมนุษยชน (Youth Standing Up for Human Rights)

๒. เห็นชอบประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง ผลการตัดสินผลงานนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนภายใต้โครงการเยาวชนคนรุ่นใหม่ใส่ใจและยื่นเคียงข้างสิทธิมนุษยชน (Youth Standing Up for Human Rights)

๓. มอบสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยสำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ดำเนินการต่อไป

๕. สรุปการประชุมหรือว่าด้วยประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองและการส่งเสริมความหลากหลายของการแสดงออกทางวัฒนธรรม

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบรายงานสรุปการประชุมหรือว่าด้วยประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองและการส่งเสริมความหลากหลายของการแสดงออกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ศูนย์ประชุม ชั้น ๘ อาคารวัฒนธรรมวิศิษฐ์ กระทรวงวัฒนธรรม

๖. รายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาร่างรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประทุษร้ายหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT) ประกอบด้วย ๕ หัวข้อ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านบริหาร ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ได้แก่ ๑) กฎหมายภายในของประเทศไทยที่รองรับบทบัญญัติของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ๒) ปัญหาสิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓) นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ๔) การตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขังบุคคล ๕) การคุ้มครองผู้เสียหายและการเยียวยา และมีมติเห็นชอบร่างรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ดังกล่าว และมอบให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศดำเนินการปรับแก้ไขร่างรายงานฯ ตามความเห็นของที่ประชุมและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ก่อนเสนอให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาลงนามและสั่งให้คณะกรรมการประจำอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ต่อไป

๗. สรุปผลการประชุมของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๔๔

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติ ดังนี้

๑. รับทราบสรุปผลการประชุมของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๔๔ ระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน – ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ณ องค์การสหประชาชาติ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ซึ่งได้มีการรับรองข้อมติจำนวน ๒๓ ข้อมติ โดยมีข้อมติจำนวน ๒ ข้อมติ ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาจพิจารณานำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ ๑) ข้อมติที่ ๔๔/๑๒ เรื่อง เสรีภาพทางความคิดเห็นและการแสดงออก (Freedom of opinion and expression) และ ๒) ข้อมติที่ ๔๔/๒๐ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบท

ของการประท้วงอย่างสันติ (The promotion and protection of human rights in the context of peaceful protests)

๒. มอบให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยคณะทำงานเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ กรณีการชุมนุมทางการเมือง ดำเนินการตามความเห็นของที่ประชุมในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๘. การเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์และแถลงการณ์

ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติรับทราบการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์และแถลงการณ์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑ เรื่อง คือ ข่าวประชาสัมพันธ์ เรื่อง กสม. ชี้ การก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลฯ หาดมหาราช สงขลา ไม่สอดคล้องกับสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาครัฐบาลแก้ปัญหาที่สาเหตุ ให้การก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเลต้องจัดทำรายงาน EIA เผยแพร่เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓